

Gaskó Krisztina

ELTE PPK Neveléstudományi Intézet

A pedagógiai projekt

2011.04.27.

„A könyvtár-pedagógia módszertana” képzés

A pedagógiai projekt fogalma

- ◆ Valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények prezentálása. A téma felvetése és a témával való foglalkozás a gyerekek valódi önállóságán alapul, a pedagógus szerepe ennek az önállóságnak a segítése.
- ◆ **Célja:** (a) a tanulók a projektben a meghatározott végeredményt akarják létrehozni; (b) a projekt a témameghatározástól a végeredmény prezentálásáig nevelési céloknak van alárendelve, ezért fontos a tevékenység folyamata, színvonala, eredménye is.
- ◆ **Tartalma** általános szinten társadalmilag fontos, az adott tanuló, tanulócsoporthoz érdeklődésének megfelelő.
- ◆ **Megvalósítása** önálló egyéni munkán és/vagy páron és/vagy csoporton belüli munkamegosztáson alapul.
- ◆ **Eredménye:** minden olyan változás, amely a tanulók tudásában, képességeiben, attitűdjeiben, magatartásában a projektmunka eredményeként végbement.

A projektoktatás alapelvei

A projektoktatás **kritériumai:**

- ◆ A kiindulópont a tanulók problémafelvető kérdése. A tervezés közösen történik.
- ◆ A projekt megoldása a tevékenységen keresztül kapcsolódik a valóságos helyzetekhez.
- ◆ Lehetőséget ad az egyéni és a csoportmunkára is.
- ◆ Kidolgozása összefüggő, hosszabb időtartamra nyúlik.
- ◆ Nem egyet tantárgyhoz kötődik, hanem a tantárgyak közötti változatos kapcsolódási pontok jellemzik.
- ◆ A pedagógusok és a tanulók egyenrangú, de különböző kompetenciákkal rendelkező partnerekként dolgoznak együtt.
- ◆ A tanulók önállóan döntenek és felelősek saját döntéseikért.
- ◆ A pedagógus stimuláló, szervező, tanácsadó szerepet tölt be.
- ◆ A tanulók közötti kapcsolatok erősek, kommunikatívak.

Projektoktatás VAGY Projektorientált (projekt szellemű, projektszerű) oktatás!

(Nádasi, 2003)

Egy igazgató levele a diákokhoz

Egy jó tanár lebilincselő előadása élmény lehet mindnyájunk számára, és ilyenkor boldogan hallgatunk, figyelünk, passzív szereplői vagyunk a műsornak. A projekteken a tanár nem ad elő. Irányít, segít, noszogat, de nem ő a főszereplő. Mi tanárok hiú emberek vagyunk, s ezért a projektvezetés nem is olyan könnyű nekünk. A projektben a főszereplő Te vagy, s minél inkább vállalod a főszerepet, annál jobb lesz a darab. Hogy közben sok mindent megtanulsz, annyi baj legyen! Éppen ez a trükk, de meg ne haragudj érte! Miről szól a projekt? Rajta is múlik. Vannak elképzeléseid? Érvényesítsd, fogadd el a többiekkel! Ha ennek módját megtanulod, az is ér annyit, mint a tekerics önindukciós együttműködésének kiszámítása.

A projekt közös munka, melynek eredménye nem egy szöveges értékeléssel kísért jegy, hanem valami más. Valami, ami megmutatható másoknak, egy tudományos dolgozat, vagy művészi alkotás, egy megfigyelés, izgalmas tapasztalat leírása. Amikor bemutod a projekt eredményét mindenki csak Rád figyel. Fontos vagy nekünk, s fontos mindnyájuknak, hogy képes legyél elfogadtatni magadat másokkal, s megmutatni, ami benned szunnyad másoknak. Nem az a fontos, amit tudsz, hanem az, amit ebből át tudsz adni! A soha el nem ismert zseni fogalmát nem ismeri az emberiség!

Mint látjátok, mi sokat várunk a projektektől. Kommunikációs készségek fejlődését, az önálló ismeretszerzés technikájának elsajátítását, a szerzett ismeretek az elvégzett munka sikeres megjelenítésének, bemutatásának képességét. De mindez túl pedagógia ízű, s közben a valóság sokkal szórakoztatóbb. Nem csak két csengetés között lehet tanulni, s nem csak a tankönyvek fölötti görnyedés tekinthető értelmes emberi tevékenységnek. Végül is mindegy miben vagy jó, de valamiben akarjál kiténni. Te választasz, de el ne feledd:

„Csak azt nem választhatod, hogy nem választasz!”

A projektoktatás szakaszai

1. **Témaválasztás.**
2. **Tervkészítés:** A tanár mint moderátor együtt tervez a tanulókkal, és arra figyel, hogy minden gyerek megtalálja a feladatát a munkában.
3. **Adatgyűjtés:** Optimális esetben a projektmunka kapcsán a gyerekek addig ismeretlen helyeket keresnek fel.
4. **A téma feldolgozása:** A téma feldolgozása sokféle módon történhet; akár hagyományos órakeretben, akár epochákban, akár az iskola által biztosított időkereteken túl. Ez utóbbi a legalkalmasabb a projektszervezésre, mivel fontos, hogy a tanulók az iskolán kívüli, egyéni tapasztalatok alapján dolgozzanak.
5. **A termék, produktum összeállítása.**
6. **A projekt értékelése:** A tanulók értékelik saját munkájukat és egymásét, illetve saját és mások hozzájárulását a közös tevékenységben. Szükség esetén még sor kerülhet a produktum korrigálására.
7. **A termék, produktum bemutatása:** Ez az egész folyamat befejező fázisa, amikor a tanulók nemcsak a szűkebb, hanem a tágabb közösség (szülők, más osztályok, a település lakói stb.) előtt is bemutatják, mivel foglalkoztak az elmúlt időben.

(Hegedűs, 1998; idézi Szira, 2002)

Amit a diákok a projektben tanulnak

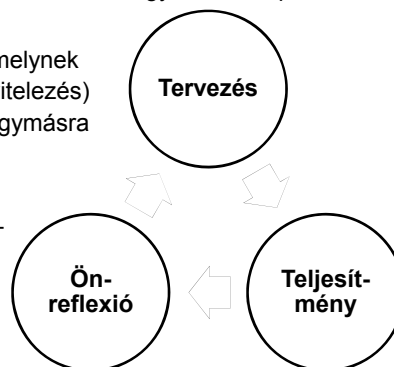
A projektoktatás eredménye, hogy a diákok megtanulnak:

- ◆ Egyéni és csoportszintű célokat megfogalmazni és felülvizsgálni.
- ◆ Tanulási folyamatot tervezni.
- ◆ A tanulás feltételeit szervezni, alakítani.
- ◆ Együttműködni másokkal.
- ◆ Együttműködni a tanárral (aki partner a feladat során).
- ◆ Saját fejlődésükön gondolkodni.
- ◆ Teljesítményt (produktumot) értékelni.
- ◆ Fejlesztő visszajelzéseket, konstruktív kritikákat megfogalmazni.
- ◆ Tantárgyak közötti kapcsolatokat felfedezni.
- ◆ A tanulás gyakorlati hasznát felismerni és értékelni.
- ◆ Alkalmazkodni a változó körülményekhez, feltételekhez.
- ◆ A tanulási folyamatot értékelni és újratervezni.

Ahogy a diákok a projektben tanulnak

Saját tanulási folyamatukat szabályozva – ez az ún. **önszabályozó vagy önszabályozott tanulás:**

- ◆ Az önszabályozó tanulás azt jelenti, hogy az egyén **aktívan keresi** azt a tudást, amelyre szüksége van, **és alkalmazza** azt egy tanulási probléma vagy feladat megoldása során.
- ◆ Ez olyan tanulási tevékenységet jelent, amelynek szakaszai a **tervezés**, a **teljesítmény** (kivitelezés) és az **önreflexió**, és amelyek spirálisan egymásra épülő körfolyamatokban jelennek meg (az újratervezés eredményeképp).
- ◆ Az önszabályozás, a tanulási folyamat ön-irányítása **a hatékony tanulás alapvető feltétele** (a tanulási problémákkal küzdő diákoknak éppen e téren vannak a leg-alapvetőbb problémáik).

Irodalmak

- ◆ Nádasai Mária, M. (2003): *Projektoktatás*. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár V., Budapest, Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi Intézet.
- ◆ Szira Judit (2002): A projekt módszerről, *Új Pedagógiai Szemle*, 9. sz., 138-154. URL: <http://www.ofi.hu/tudastar/projektmodszerral>. Utolsó letöltés: 2011.04.27.